

Negyven év – két napban

Malatyinszki József

Negyven év emlékeit, tanulságait megelevenítve két napban – ezt a feladatot volt hivatva betölteni az a jubileumi emlékünnepről, amelyet Békéscsabán, 2004. november 25–26-án rendeztek meg. Két évfordulót hirdet a meghívó: a békéscsabai szakközépiskolai nyomdászképzés kezdetének negyvenedik és az iskola önállósá válásának huszonötödik esztendejét.

Az első nap

A Tevan Andor Gimnázium és Nyomdaipari Szakközépiskola aulájában mintegy százhusz meghívott vendég – diákok, tanárok, a város és megye nyomdai vezetői, a városi középiskolák igazgatói, a városi önkormányzat vezetői – hallgatta végig az emlékműsort.

A köszöntőt *Tálas Csaba* iskolaigazgató mondta el. Lírai mondandóját Seneca szavaival vezette be: „Végtelen gyorsan száguld az idő // akkor tűnik ez fel leginkább, // ha a múltra tekintünk.”

Az ünnepélyes megnyitót *Pap János* polgármester tartotta. Kissé furcsa volt az ő szájából egy komplett nyomdatörténeti ismertetőt hallanunk, Gutenbergől a híres magyar nyomdászokon át Knerig és Tevanig. Ez utóbbiak már jobban beleillettek történetünkbe, és szívesen hallgattunk volna többen városunk gazdasági és kulturális életébe való hatásairól.

A harmadik előadó *Malatyinszki József* nyomdász-technikus, alapító volt, aki A szakközépiskolai nyomdászképzés indítása címmel tartott beszámolót. Mondanivalóját egy kínainak tulajdonított bölcs mondásra alapozta: „Aki a holnapra gondol, gabonát vet, // Aki évtizedekre, az fát ültet, // és aki évszázadokra, az iskolát alapít.” Megtisztelőnek tartja, hogy a meghívóban alapítónak nevezték, hiszen nem egy íróasztal mögött ül, aláíró hivatalnok volt az, aki igazán alapított, hanem a Kner Nyomda hatvanas évekbeli vezetőgárdája. 1963-ban a leendő nagyberuházás kapcsán Botyánszky Pál igazgatóval és Háromszéki Pál műszaki vezetővel hármásban

egy értekezleten javasolták a nyomdaipari szakközépiskola létesítését. Ezt Haiman György, a Nyomdaipari Tröszt akkori vezérigazgatója elfogadta és támogatta. 1964. április 27-én létrejött a két partner, a Rózsa Ferenc Gimnázium igazgatója, Böőr Ferenc és a nyomda közötti szerződés. Ezt követően a minisztérium hivatalosan is engedélyezte az indítást.

Ezután következtek az alapítás igazi feladatai: a személyes tanulótorozás az iskolákban, a felvételi vizsga, a tanműhely létesítése, berendezése, a tantervek kidolgozása, az oktatói gárda megszervezése. A ma emberében kimondatlanul is felmerül a kérdés: hogy lehetett rábízni a fiatal nemzedékek tanítását megfelelő pedagógiai, felsőfokú képzettség nélküli kollégákra? Ha jól belegondolunk, egyszerű a válasz: emberi-szakmai tapasztalat, humánium, türelem és a fiatalság megértése maximális biztosíték volt az eredményekhez.

Az első évfolyam harmincöt fővel indult, a szakmai ismereteket ketten kezdték oktatni Ancsin János kollégával, és sikerült megnyerni tanárként Szántó Tibor könyvművészt. 1965-ben a szedő mellett új tagozat indult: magasnyomó gépmester. A tanműhely bővült, a feladatok nőttek. A vezetést 1968-ban Sándor István, majd 1975-től 1981-ig Molnár János vitte tovább – az alapítót nyomdai munkaköre más területre vezérelte –, 1982-től mindmáig Steigerwald Ernő áll a tanműhely élén.

Az emlékezés szép pillanatai következtek Malatyinszki József beszédében, amikor méltatta az első szedő és gépmester osztályok iskolai múltját, szakmai beilleszkedését, az egykori első évfolyamos Kovács Sándor karrierjét (mérnök-tanár, ma az iskola igazgatóhelyettese), az iskolaigazgatók és az indító osztályfőnökök érdemeit, s végül, de nem utolsósorban az iskolai sikerek Kovácsainak, a tanároknak és szakmai oktatóknak elévülhetetlen munkásságát. Ez utóbbiak közül név szerint kiemelte az elsőket és a legtöbbet foglalkoztatottakat. Befejezésül Malatyinszki József hangsúlyozta: „Ez az ünnepi megemlékezés adjon az iskolának olyan elkötelezettséget, hogy a nyomdászképzés eddigi szép ered-

ményeit, hagyományát ne hagyja elveszni, hanem megújítva vigye tovább. Ehhez kívánunk hitet és erőt!”

A szakközépiskolai nyomdászképzés negyven éve címmel *Kovács Sándor* igazgatóhelyettes történeti visszatekintése következett az ünnepi szónokok sorában. Személyes kötődését hangsúlyozva, amely a tanulói időszzakkal együtt immáron negyven évet tesz ki, a szemtanú hitelességével vezette végig azt a szakmai fejlődést, amit az iskola megélt. Ebben bennfoglaltatik a személyi, a nevelői gárda pályafutása és a technikai bázis. E kettő adott mindig biztosítékot az iskola sikereinek a szakmai tanulmányi versenyeken. Az előadást vetített képes bemutató kísérte. Kovács Sándor méltán büszkén ajánlotta a hallgatóság figyelmébe a most kiadott emlékkönyvet, amit a megjelentek az ünnepség után átvehettek ajándékképpen. Végezetül köszönetet mondott az ünnepség megrendezése és a könyv megjelenése támogatóinak.

Az emlékünnepegy befejezéseként *Németh Lajos* címzetes igazgató mondott beszédet Az iskolai profil bővítése címmel. Ez a kissé prózai előadascím eseménydús időszakot takar. Az iskola történetének három fő pillére van: a megalapítása 1964-ben, az önállóvá válás és új épületbe költözés 1978–80-ban, valamint az 1987-es szerkezetváltás. A szakmai túlképzés elkerülése, a demográfiai „dagály” levezetése érdekében helyes döntésnek bizonyult a gimnáziumi „profil” bevezetése. Az 1987-es induláskor a Tevan lett a második gimnázium a városban. Meg kellett teremteni az iskola presztízsét, ami sikerült is. Neve és tekintélye lett a Tevannak, a végzett növendékek teremtették ezt meg. Az iskola gimnáziumi fakultatív képzése új profillal bővült az 1994/95-ös tanévben; egy egész osztály szervezésével közbiztonsági (rendvédelmi, rendészeti) fakultációt indítottak. Természetesen az iskola fejlődése nem volt töretlen. Mára egy stabil, jó szakmai erőkből álló, valóban megyeszékhelyi gimnáziummá vált.

Az ünnepség eszmei mondanivalóját kulturális értéként emelte három momentum is:

- ◆ a városi önkormányzat nevében Pap János polgármester iskolazászlót adományozott a Tevannak;
- ◆ a Bartók Béla Zeneiskola és Művészeti Szakközépiskola növendékei nívós műsorral örvendezteték meg a hallgatóságot;
- ◆ Mayerhoffer Miklós és Varga János tanárok képeiből képzőművészeti kiállítás nyílt meg az aulában, Kállai Júlia grafikusművész ajánlásával.

Az emléknapi befejezéseként állófogadás volt, és a vendégek kézhez vehették a Kovács Sándor,

Malatyinszki József és Németh Lajos által írt és szerkesztett emlékkönyvet, amelynek elkészülte Zahorán Mária (borítótér), a Tevan-műhely, a Print Box Plussz Kft., a JAVIPA KFT. és a Gyomai Kner Nyomda Rt. munkáját dicséri.

A második nap

A résztvevők véleménye szerint mérsékeltebb sikerűnek könyvelhető el ez a nap; íme három érv:

- ◆ lényegesen kisebb létszám (mintegy hetven fő),
- ◆ sajnálatosan kimaradt a meghívási listáról néhány érdekelt,
- ◆ a békéscsabai nyomdákat bemutató előadások egyike-másika méltánytalanul hosszúra sikerült.

Tálas Csaba iskolaigazgató köszöntője után a legnagyobb érdeklődés *Balog Miklós* előadását kísérte. A Magyar Nyomda- és Papíripari Szakmai Szövetség elnökeként A magyar nyomdaipar jelene, jövője címmel átfogó képet nyújtott az iparág helyzetéről, kellő áttekintések és információk birtokában. Az adatokat élvezhető formában feltárva adott tájékoztatást a nyomdaiparnak a rendszerváltást követő átalakulási folyamatairól. Elmondta: iparágunk szerencsére nem tartozik a változást megcsináló ágazatok közé, mint pl. a cipő- vagy a textilipar. Jellegzetessé vált, hogy rendkívüli módon megszorodtak a kisnyomdák, valamelyest a középvállalatok, továbbá jellemző a szakosodás (előkészítés, nyomtatás, kikészítés).

Ezután a békéscsabai nyomdák sorában *Muzsik István* termelési igazgató (Cofinac Kner Címkegyártó Kft.), *Bánszki Róbert* üzemvezető (Hungária Nyomda Rt.), *Keresztes Csaba* termelési igazgató (Frantschach Magyarország Flexibilis Csomagolóanyag-gyártó Kft.), *Csiernyik János* tulajdonos (Körös Print-Pack Nyomdaipari Kft.) és *Solymosi György* marketingmenedzser (Körös Print-Pack Nyomdaipari Kft.) mutatta be szóban saját üzemét.

A nap kedves színpontja volt az *öregdiák-találkozó*, a felelevenített közös visszaemlékezésekkel, az állófogadáson lezajlott beszélgetésekkel.

A hosszúra nyúlt program befejezéseként fakultatív nyomdalátogatás volt a Kner-, a Hungária és a Körös Print-Pack nyomdáiban.

Tartalmas két nap: ez a summázata az emlékezősorozatnak, mely megérdemli az ország nyomdász közvéleményének érdeklődését. A kneri-tevani nyomdász hagyományok táplálója és őrzője, a békéscsabai Tevan-iskola továbbra is ezen a szép úton halad.